

Elektrárna Dlouhé stráně – největší div České republiky

Název emise: Krásy naší vlasti: Dlouhé Stráně

Den vydání: 14. března 2018

Hodnota: 23 Kč; č. 974 (ČP)

Rozměr známky, obrazu: 40 x 23 mm

Výtvarný návrh: Adolf Absolon

Rozkresba a rytina FDC: Martin Srba

Druh tisku: plnobarevný OF

Papír: fil-an-OF; **Tisk:** PTC Praha

Tisková forma: PL 8

Náklad: 160 tis.

FDC: OTp v barvě šedohnědé

Tisk: PTC Praha; **Náklad:** 3.300

Pokud vás překvapil titul, pak jste zřejmě propásli anketu internetového deníku iDnes, v níž v roce 2005 čtenáři vybírali největší div naší vlasti. Údaje o počtu účastníků se v různých pramenech sice liší, jisté však je, že po sečtení hlasů zvítězila přečerpávací elektrárna Dlouhé stráně, která tak předběhla třeba hrad Karlštejn nebo Pražský Hrad (ten byl v anketě třetí). Toto moderní a vlastně skoro až současné technické dílo si takové ocenění pro svou jedinečnost zaslouží.

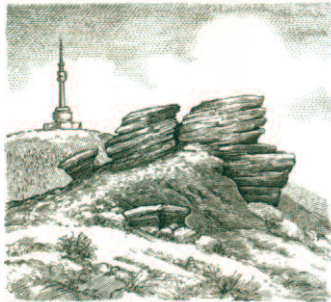
Zbudováno bylo na Šumpersku, v krásném prostředí Chráněné krajinné oblasti Jeseníky. Jde vlastně o soustavu dvou nádrží s výškovým rozdílem půl kilometru! Dohromady obsahují obrovský objem vody, která se mezi nimi přečerpává, což umožňuje „konzervovat“ elektrickou energii v období jejího nadbytku (voda se čerpá nahoru) a naopak ji vyrábět v době zvýšené spotřeby (voda teče dolů a roztáčí turbíny). Všechna technologická a provozní zařízení jsou umístěna v podzemí, takže nijak neruší ráz okolní přírody. Pro oba směry přečerpávání jsou použity stejné turbíny – největší reverzní v Evropě. Horní nádrž elektrárny vznikla vlastně „seřiznutím“ špičky kopce a jeho vyhloubením o bezmála třicet metrů. Dno bylo izolováno osmnácticentimetrovou vrstvou přírodního asfaltu z Albánie, který má zaručit stabilitu i při extrémních výkyvech teplot od mínus třiceti do plus šedesáti stupňů Celsia. S výstavbou bylo započato koncem sedmdesátých let, zanedlouho však byla přerušena a o dostavbě bylo rozhodnuto až po roce 1989. Provoz byl spuštěn v roce 1996 a obří investice na výstavbu (šest a půl miliardy korun – co je to ale proti tunelu Blanka, že...) se zaplatila už po sedmi letech. V rozlehlých podzemních prostorách pracují jen čtyři desítky lidí, vesměs údržbářů, tato naše nejvýkonnější vodní elektrárna (2x 325 MW) je totiž řízena dálkově z centrálního dispečinku ČEZ v Praze. Zajímavostí je, že elektrárna sice vyrábí obrovské množství elektřiny, ale sama ji ze své produkce nečerpá – pro její potřeby je totiž zřízena malá elektrárna Dlouhé stráně II, jejíž turbína je umístěna na odtoku horní nádrže. Celý provoz je soběstačný i pokud jde o vodu – má její vlastní úpravnu a čistírnu.

Moderní je nejen samotná elektrárna, ale i přístup jejího majitele k veřejnosti. Té je totiž otevřena k prohlídkám, o nichž si můžete více přečíst na webových stránkách dlouhe-strane.cz, kde si ji můžete virtuálně

nanečisto projít, dozvíte se technické zajímavosti (například, že denně je přečerpáno 2,3 milionu kubických metrů vody), ale i že tu mají nejdelší sjezd na koloběžce o délce 17 kilometrů(!) od horní nádrže a koloběžku vám tu ochotně zapůjčí. Že jde o oblíbený turistický cíl dosvědčuje i to, že v elektrárně loni přivítali už miliontého návštěvníka! Kdyby zlákala k výletu i vás, můžete jej spojit s návštěvou nedalekých Velkých Losin, kde je v provozu nejstarší ruční papírna u nás, před čtyřmi lety připomenutá na poštovní známce.

Známkou je hezká a už na první pohled poznáte rukopis zkušených tvůrců na tomto poli – Adolfa Absolona (návrh) a Martina Srba (rytecká rozkresba a rytina na FDC). Nenásilně dokázali na malé ploše představit monumentálnost horní nádrže přehrady a její citlivé zasazení do krajiny. V pozadí se v dálece tyčí Praděd s vysílačem na svém vrcholu, stejný motiv, tentokrát s pohledem přes Petrovy kameny je i v kresebné výzdobě FDC. To je důvtipně propojeno s motivem v razítku, kde je zobrazena bylina zvonek jesenícký. Jde o kriticky ohrožený druh, který v přírodě jen tak nespátříte – roste totiž právě jen na úpatí Petrových kamenů, v místě, které je nyní veřejnosti nepřístupné.

Nominální hodnota 23 Kč odpovídá současné sazbě za obvyklé psaní do váhy 100 gramů ve vnitrostátním styku. Je přitom škoda, že pošta nepovoluje používání poštovních známek odesílatelem při úhradě zvýhodněného výplatného se Zákaznickou kartou (čímž „kanibalizuje“ vlastní výrobek), takže tuhle zdražilou novinku, vypadající jakoby tištěnou ocelotiskem z ploché desky v kombinaci s ofsetem (ve skutečnosti však jen ofsetovou), na zásilkách asi moc často neuvídíme. FB

Příležitostná razítka

- 110 00 Praha 1:** Komiks & ilustrace pro děti, výstava ateliéru; 7. 4. (Fakulta Designu a umění L. Sutnara, Západočeská univerzita)
- 110 00 Praha 1:** 200 let od založení, Společnost Národního muzea, Museaum Nationale 1818; 15. – 17. 4. (M. Bláha)
- 110 00 Praha 1:** Jazz, Praha 1; 2. 5. (J. Slíva)